

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 161

CLEVELAND, O., SATURDAY MORNING, JULY 11, 1942

LETO XLV. — VOL. XLV.

KONCEM TEDNA

KAKOR se govorji v Washingtonu bodo Združeni narodi ustanovili nekak relifni odbor, ki bo imel svoj glavni stan v Washingtonu in ki bo deloval po vojni. Ker bodo Zed. države itak največ prispevale za povojni relif, je prav, da imajo pri tem glavno besedo. Državni tajnik Hull je že povabil Rusijo in Kitajsko, naj se topogledno pridružita za boljši svet po tej vojni.

NEK ameriški izumitelj je izgostil nekak zračni torpedo, ki bo avtomatično sam poiskal, sledil in treščil v sovražno letalo. Projektil je hitrejši kot vsako letalo in leti lahko v slabem in lepem vremenu. Armada in mornarica sta izjavili, da je ta izum nepraktičen, toda civilni inženirji trdijo, da bi bil zelo uporabljiv.

DAčakajo angleški bombniki na polno luno, predno polete v masah na evropski kontinent je vzrok ta, ker potrebujejo precej svetlobe, da poiščejo tarče. Drugič je pa to, da se prepreči kolizija med bombniki, kateri je dozdat itak pripisovati skoro polovico dosedanjih izgub v zraku.

RUSI preti pomankanjanje živeža. Stvar sicer še ni akutna. Zed. države, so poslale Rusiji v zadnjih mesecih velike zaloge živeža, vključno sladkorja. To je pomagalo, kar je Rusija izgubila v Ukrajini. Rusija ima dober sistem za razdelitev živeža sorazmerno po vsej deželi tako, da ni v skoro nobenem delu Rusije lakote.

AMERIŠKA in kanadska tajna policija skuša izslediti nemško špijonazo, ki iz Nove Fundandije poroča o premikanju ladij ob ameriškem obrežju. Slušti se, da je bilo več ladij torpediranih samo radi informacij od tam.

BRITANSKI avijacičarji, ki so v službi v Egiptu in ki prosijo za dopust, morajo potovati preko Zed. držav, da potem od takaj peljejo domov v Anglijo kak bombnik.

SO, da je ameriška tajna policija dobila pri nemških sabotirjih, ki jih je nedavno prijela, \$150,000 v ameriški valuti, bo posledica, da bodo začeli paziti na one, ki nalagajo na banke večne demarja. Morda bodo na ta način vjeli koga, ki je dobil od nemških agentov denar za to ali ono uslugo.

PRAVIJO, da je devanje novih kavčukastih plasti na avtoma kolesa v Zed. državah v takem obsegu, da je že doseglo število 750,000 popravljenih avtov na mesec.

ZAKLADNIKEMU uradu svetujejo, naj bi se poslužil kanadskega sistema za prodajo vladnih obveznic. Kanada napiči dvakrat ali trikrat kampanjo in je vedno velik uspeh, dokončno je v Ameriki kampanja kar naprej.

ELIKE skrbi delajo Nemčiji ponocni napadi angleških Commandos na francosko obalo. Prebivalstvo pomaga Angležem, Nemci pa tudi ne morejo zavarovati vsakodan obalo. Marshal von Rundstedt je osebno obiskal obrežje in ukazal napraviti nove obrambne naprave na nekaterih

Flota slovenske skupine v narodnih nožih pri veličastni povorki Slovenskega dne 21. junija, 1942. Flota je dal Jugoslovanski kulturni vrt.

Nemci so zavzeli rusko mesto Rosož

Rusi so se umaknili, da ohranijo linijo nezlomljeno. Južna ruska armada je v nevarnosti, da jo bodo Nemci obkolili. Nemci se zaganjajo proti Kavkazu.

Ruska armada se je umaknila sinoči nazaj na fronti ob reki Don in izpraznila mesto Rosož. Nemci prodriajo proti mestu Stalingradu, ki je oddaljeno 200 milj, in ki leži ob reki Volgi, odkoder bi imeli odprt pot proti Kavkazu. Poročilo iz Moskve naznana, da se ruske čete niso mogle ubraniti silnemu pritisku nemške armade in so morali prepustiti Nemcem mesto Rosož.

Z okupacijo tega mesta so Nemci tudi presekali železniško progo Moskva-Rostov. Nemci so tudi odprli novo fronto v okraju Lisičak, 140 milj severno od Rostova, ki je ključ do Kavkaza. Tudi na fronti pri Kalininu so Nemci v ofenzivi. Od takaj znajo Nemci udariti na Moskvo.

S tem, da so dosegli Nemci Rosož, so na polovici evropske Rusije, ako se računa od poljske meje pa do Urala. S tem so Nemci izgnali zadnjega ruskega vojaka iz bogate Ukrajine.

Nemci imajo očvidno namen, da obkolijo rusko armado ob Donu, udarijo potem proti Volgi in tem popolnoma izolirajo Kavkaz.

Mestna zbornica je priboljšala na plači 8,080 mestnim uslužencem Clevelandu

Clevelandska mestna zbornica je na včerajšnji seji odobrila \$1,367,000 za boljšo plačo 8,080 mestnim uslužencem. Boljšo plačo bo dobitilo 4,400 uslužencev poulične železnice, 2,380 mestnih stražnikov in ognejgascov ter 1,300 slabo plačanih mestnih uslužencev v welfare oddelku.

Zbornica je primaknila uslužcem ulične železnice 10 centov na uro. Unija je zahtevala 12½ centa več na uro. Župan Lausche, ki je bil za 9 centov priboljška, je izjavil, da bo sprejet o določenih zbornicah za 10 centov. Boljša plača naj bi stopevila v veljavlo z 29. aprila, ko je mesto prevzel poulično železnicu.

Unijski uslužbenci imajo nočno zborovanje in bodo odločili, če naj sprejemajo 10 centov priboljška, kot ga je določila mestna zbornica.

Z 29 proti dvema glasovoma je zbornica določila boljšo plačo 2,380 mestnim stražnikom in ognejgascem. Vsak bi dobil za \$256 več plače na leto. Župan

Lausche se je izrekel proti temu povisjanju plač.

Nemci so do tal požgali norveško vas

London. — Reuterjeva časninska agencija poroča, da so nemške okupacijske oblasti do tal požgale norveško vas Balundet, ki se je nahajala na nemškem otoku blizu Bergena. Odpeljali so vse moško prebivalstvo. Vzrok dejanja ni navezen.

Nov saržent

Anthony Spech iz 1100 E. 63. St. je prišel na dopust. Ni dolgo tega, kar je avanziral za korporala, zdaj je postal pa že saržent. V pondeljek gre zopet nazaj v Fort Custer, Michigan. Priatelji ga lahko obišejo na domu. Čestitke!

Zadušnica

V nedeljo ob enajstih bo v cerkvi sv. Kristine v Euclidu darovana sv. maša za pokojno Lucijo Kušar v spomin 4. obletnice njene smrti. Sorodniki in priatelji so vabljeni.

Boj za Egipt se je zopet razvil na vsej črti

Kairo, 10. jul. — Danes je zopet zabenil boj med angleško armo in osiškimi četami zahodno od Alameina ob Sredozemskem morju. Več kot en teden je bilo tukaj skorobrez bojev.

Boj se je zopet razvlnel, ko so ameriški in angleški bombniki spazili skupino 2,000 osiških trukov, ki so peljali potrebščine na fronto. Bombniki so s točno bombi obsuli vozila in jih zmastili ali poškodovali od 400 do 500.

Dozdaj sta obe armadi čakali na očajenja. Kako položaj ravno stoji, poročila ne povedo. Toda toliko je znano, da se osiška armada ni premaknila nič več dalje proti Aleksandriji, do katere ima še okrog 70 milj.

Bojeviti mestni očetje

Včeraj sta se sporekla in udarila councilman Emil Crown iz 31. varde in councilman Louis Weinberg iz 24. varde. Zmagovalec je bil naš Hrvat Crown, ker je česnil Weinberga enkrat več kot ta njega. Weinberg je kritiziral Crownovo glasovanje. Ta mu je rekel, da glasuje kakor hoče. Weinberg je na to pripomnil, da ta pripomba zasluži eno za komat. Crown je vzel to naznanje in se zapodil v Weinberga. Policija je preprečila nadaljnji blitzkrieg. Weinberg je obljubil nadaljno ofenzivo ob prvi priliki.

Prva obletnica

V pondeljek ob osmih bo darovana v cerkvi sv. Vida sv. maša za pokojno Matilda Jaločec v s p o m i n p r e v o b l e t n i c e n j e s m r t i . Sorodniki in priatelji so vabljeni.

Avanziral je

Sergeant John J. Dolinar, sin Mr. in Mrs. John Dolinar iz 8805 Vineyard Ave. je avanziral za Staff Sergeant. John služi v taborišču Young, Indio, California. Čestitke!

Zavarovanje proti bombam

Poznana agentura L. Petrich, 19001 Kildeer Ave. vam na željo zavaruje vaše posestvo proti škodi v slučaju bombnih napadov.

Zadušnica

Za pokojno Gertrude Mrzličkar bo darovana v pondeljek ob 6:30 maša-zadušnica v cerkvi sv. Vida.

Nad 400 slovenskih duhovnikov je nastanjenih v živinskem hlevu

Zdaj vemo, kje je John Ongava Mary je dobila od svojega fanta-vojaka pismo sledče vsebine: "Draga Mary! No, zdaj smo srečno do speti v (cenzurirano). Prišli smo sem na (cenzurirano). Zdaj smo v garižiji v (cenzurirano), ki se nahaja 90 milj od (cenzurirano). Te lepo pozdravlja Tvoj Mike."

Letos bomo napravili za 45 bilijonov orožja in municije v industriji

Detroit, 10. jul. — Načelnik urada za vojno produkcijo, Donald Nelson, je izjavil, da bo ameriška industrija napravila letos za 45 bilijonov dollarjev vojnih potrebščin. Nadalje je izjavil, da pričakuje za drugo leto, da bomo napravili te robe za najmanj 70 do 75 bilijonov doljarjev.

"Toda nad tem pa ne verjamem, da bomo šli," je rekel Nelson, "ker več naša moč ne bo mogla proizviroti. Tudi ne bi mogli dobiti materiala za večjo produkcijo. Toda že to, da bomo dobili iz naših tovaren letos za 45 bilijonov in drugo leto za 75 bilijonov vojnega materiala, je nekaj ogromnega."

KRAVA MORA IMETI SLADKOR

Delta. — D. R. Wies, ki ima kravo Holstein pasme, je dobitil založnik kartu pri okrajni komisiji. Farmar je namreč komisiji dokazal, da krava zbolje, če nima vsak dan gotovo mero sladkorja. Komisija je dovolila za kravo 25 funtov sladkorja. Podoben slučaj je tudi v državi Wisconsin, kjer morajo tudi dajati kravi sladkor.

Pouk za obrambo

V Jugoslavenskem narodnem domu v West Parku bo na 17. in 24. julija pouk, kako je treba raynatvi civilnemu prebivalstvu v slučaju zračnih napadov. Razlagajo bo glede zažigalnih bomb, otrupenih plinov in rabi plinske maske. Pouk bo v slovenščini in sicer ga bo dal John Mismas, ki je v pooblaščen od policijskega poročnika Koryta. Pouk se prične vselej ob osmih zvečer. Narod je prijavno vabljena, da poseti te tečaje, ki so zanimivi, pa tudi zelo koristni vsakemu.

100,000 gospodarjev še ni prijavilo najemnikov

Do 15. julija morajo vsi hišni posestniki prijaviti svoje najemnike, vsako stanovanje posebej. Najemninski urad se nahaja na 855 Union Commerce Bldg. Načelnik urada Alfred Benesch pravi, da je še kakih 100,000 posestnikov, ki svojih stanovanj še niso registrirani. Tozadovne liste ne dobiti lahko na bankah ali posojilnicah.

Faranom sv. Vida

Nocoj se vrši v auditoriju nove šole sv. Vida prav lep zaveden večer. Prireditve bo pod pokroviteljstvom Skupnih društev. Faran so prav prijavno vabljeni, da pridejo v velikem številu. Od zadnjega bazarja je ostalo nekaj dobrih stvari, katere je treba pospraviti.

Duhovnik je skrivaj prinesel zaprtim tovarišem hostije, da so po več mesecih prejeli obhajilo. Izmed 764 duhovnikov, so jih pustili Nemci samo 14 starih na župnijah.

(Sledi potočilo je prinesel včeraj The Catholic Universe Bulletin v Clevelandu. Poročilo je poslat poročevalcu George Barnard po pismu, ki ga je poslal po tajnih potih nek slovenski duhovnik iz Maribora).

London. — Štiristo slovenskih duhovnikov v nemški konfuciji, katerih mnogi niso že po več mesecih darovali sv. maše, je bilo razveseljenih, ko so zvedeli, da je nekdo vtihotapl v taborske hostije. Hostije je prinesel nek duhovnik, katerega so naciji poslali konfinacijo k drugim. V zgodnjih jutranjih urah so prejeli nesrečni duhovniki po dolgem času zopet sv. obhajilo v hlevu samostana trapistov, kjer so zaprti.

Vso stvar je natančno popisal eden izmed prizadetih duhovnikov v pismu, ki ga je iztihopal v taborskih duhovniščinah, ki se nahajajo v Mariboru. London. — Štiristo slovenskih duhovnikov v nemški konfuciji, katerih mnogi niso že po več mesecih darovali sv. maše, je bilo razveseljenih, ko so zvedeli, da je nekdo vtihotapl v taborske hostije. Hostije je prinesel nek duhovnik, katerega so naciji poslali konfinacijo k drugim. V zgodnjih jutranjih urah so prejeli nesrečni duhovniki po dolgem času zopet sv. obhajilo v hlevu samostana trapistov, kjer so zaprti.

In potem je prišel čas obhajila. Vstali smo, tipali v tem ob steni do kraja, kjer je visel na steni ročni kovčeg — naš oltar. Drug za drugim so prihajali duhovniki iz teme in prejemali Gospoda. Ob 4:45 zjutraj je bilo vse končano. Ko je vstopila par minut kasneje straža, se je čudila, da smo že vsi pokonči. Če bi bili zakasneli samo par minut, pa bi bili dobili udarce in nova poniranja.

"Po prejemu sv. obhajila smo bili zopet močni in pripravljeni sprejeti nova poniranja, nove ukaze od nacijev..."

Newyorský župan je pozdravil kralja Petra v srbsčini New York. — Ko se je priprjal jugoslovanski kralj Peter na newyorskšo postajo, ga je pozdravil župan La Guardia v srbskem jeziku. Pozneje je kralj napravil vizite pri županu v mestni hiši in se mu zahvalil, ker je pri vseh svojih ogromnih poslih našel čas, da je prišel pozdraviti kralja na kolodvor.

V pondeljek je zadnji dan registracije za volitve

Volivni odbor naznanja, da je v pondeljek do devetih zvečer zadnji čas, da se registrirajo oni, ki še niso in ki bi radi volili pri primarnih volitvah 11. avgusta. Novi volvici in pa oni, ki so se od zadnjih volitet presele, so morajo registrirati. Vsa registracija se vrši edino pri volivnem odboru v City Hall.

V Lemont

K slavnosti odkritja spomenika škofu Baragi v Lem

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
JAMES DEBEVEC, Editor

6117 St. Clair Ave.
Published daily except Sundays and Holidays

Cleveland, Ohio.

N A R O Č N I N A :
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznalačilih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3c

S U B S C R I P T I O N R A T E S :
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

No. 161 Sat., July 11, 1942

Cerkev in vojska

Ne mislimo govoriti o tem, kakšno je stališče Cerkev do vojske, čeprav o tem vprašanje nemirno razmišlja mnogo ljudi. So vojske, ki so pravične, n. pr. obrambna vojska za ohranitev lastne državnosti. Takih vojsk tudi Cerkev ne obsoja. Toda vedno težavnejše postaja vprašanje, kdaj imamo primer resnično pravične vojske. Kdaj so bili podani resi pogoji, ki opravičujejo vojsko kot zadnje sredstvo za ohranitev države. V vsakem primeru je izredno težko odgovoriti z gotovostjo na to vprašanje. So pa danes že vsi človeško čuteči misleči edini, da more veljati vojska spriči njeni strahotne nečloveškosti res le kot zadnje in skrajno sredstvo državne obrambe, ko so odpovedala že vsa druga sredstva za poravnava nastalih sporov. Čeprav torej Cerkev možnost pravične vojske načelno in teoretično priznava, pa bo vendar v konkretno podanem primeru zelo previdna v sodbi, da bi ravno to in to vojsko razglasila za pravično. Ne iz bojazni, temveč iz ozirov do pravičnosti in da ne bi že itak slabega razmerja med posameznimi narodi še poslabšala. Cerkev se v prvi vrsti prizadeva, da bi med narodi ustvarila ono duhovno ozračje in take nравne predpogoje, da bi do oboroženih spropadov sploh ne prišlo. Vsemu svetu je znano, koliko se je že rajni papež Pij XI. prizadeval, da ne bi prišlo do nove vojske, posebno pa še sedanji sv. oče Pij XII., ki je prav vse storil, da ne bi prišlo do strašnega krvoprelijta. Tudi ni več nobena tajnost, da se je Vatikan silno prizadeval, da bi se vojska ne razširila na druge države. Če ga niso hoteli poslušati, potem se ne sme delati Cerkev odgovorne ali soodgovorne za strahovito morijo, v katero je zašel svet.

Toda takor že rečeno, ne mislimo tu razpravljati o vprašanju, kakšno je stališče Cerkev do vojske kot družbenega pojava. V prvi vrsti nas zanima vprašanje, kako bi sedanja vojska utegnila vplivati na usodo Cerkev. Mislimo, da je tu pravilno, ako poudarimo, da je še čisto neizvestno, kateri vojujoči se stranki bo pripadla zmaga. Drugič je prav tako negotovo, kakšno bodo posledice tega velikanskega mednarodnega boja, brez ozira na to, kdo bo formalno zmagoval. V svetovni vojski 1914—1918 sta formalni zmagovalki bili zahodni velesili. Vendar pa je tista vojska rodila boljševizem in narodni socializem, dva pojava, ki sta do dana pretresla ves svet in za katera niso mogli vedeti in ju niso pričakovani ne zmagovalci, ne premaganci. Nam je pač usojeno, da živimo v kratkih obdobjih in zato se ne čudimo, ako vsi več ali manj razvoj stvari presojamo po trenutnih učinkih. Iz tega razloga naletimo na vsak korak na raznovrstna ugibanja in sklepanje tudi o posledicah, ki bodo nastopile za evropske narode in za ves svet po sedanji vojski. Toda pametno bomo storili, če se v svojih sodbah, pričakovanih in slutnjah ne prenagliemo! Kajti nobenega dvoma ne more biti, da bo tudi sedanja vojska že zaradi svoje strašne totalnosti rodila takšne posledice, kakšnih nihče ne pričakuje, tudi tista stran ne, ki upa, da ji bo usojeno nad svojim nasprotnikom odnesti popolno zmago. Vemo namreč, da je sodobni človek notranje izrevolucioniran, da se pretakajo v družbi in zni duhovni tokovi, od katerih eni naplavljajo strup in drugi prinašajo zdravje; vemo, da se človek našega veka bori za nov obraz in novo obliko družbe in da tem stremljnjem z odločitvijo na bojišču ne bo napravljen konec. Končno bo le duh in ne meč, ki bo dal družbi novo podobo.

Kakšen duh?

To je vprašanje, od katerega zavisi vse. Pred leti je potoval po Evropi indijski pesnik in filozof Rabindranath Tagore. Obiskal je vse važne evropske prestolnice in govoril z mnogimi odločilnimi glasnikimi evropske kulture. Po povojem povratku pa je vtise, ki jih je nabral v Evropi, o njeni kulturi, politiki in gospodarstvu strnil v tole sodbo: Evropa je izgubila vero v moč duha in duhovnih sil in zaupa le še v snovne sile.

Ta uničujoča sodba indijskega misleca o Evropi je bržčas pravilna, vsaj sedanja vojska jo povsem potruje. Ali se bo Evropa tudi po vojski razvijala v tem pravcu golega materializma — ali pa bo krenila, očiščena po skupini bolečini na nova pota, — kdo more vedeti? In vendar bi samo tedaj mogli slutiti, kakšen bo razvoj bodoče povoje Evrope, ko bi imeli jasen odgovor na to osnovno vprašanje. Tega odgovora pa danes še nihče ne more dati, zato pravimo, da so vsa presenečenja in najbolj nepričakovani razvoji mogoči, — brez ozira na odločitve na bojiščih.

TAKO GOVORE NEMCI

Poklicna izobrazba nepotrebna. — Treba je nehati z zmotnim mnenjem, da morejo samo poklicno izobraženi govoriti o kulturnih in umetnostnih vprašanjih. (Hans Hinckel, upravitelj za državno kulturno, predavanje v Nacionalno-socijalistični kulturni politiki, 2. 9. 35.)

Klanje nepotrebno. — Ne potrebujem Šentjernejske noči. Vlada bo imenovala sodišča, ki bodo zakonito postopala proti sovražnikom države, in to na tak način, da bo vsaka zarota nemogoča. (Adolf Hitler, za Daily Expression, 2. 3. 1938.)

BESEDA IZ NARODA

Janko N. Rogelj:

Pismo Ivana Zormana

Kot direktor publicitev za slovensko sekcijo Jugoslovanskega pomožnega odbora v Ameriki sem pisal in poprosil našega slovenskega pesnika, Mr. Ivana Zormana v Clevelandu, Ohio, da naj on izradi svoje mnenje glede naše slovenske pomožne akcije. Mr. Zorman je ustregel moji prošnji ter mi postal pismo, ki se glasi:

"Cleveland, Ohio,
1. julija, 1942

Dragi g. Rogelj!

Veliko lepih in bodrilnih pozivov smo čitali po naših časopisih v prid slovenski sekciji Jugoslovanskega pomožnega odbora. Dobro je to. Naj se nadaljuje s temi javnimi pozivi, četudi bi moralib vti klici na pomoč našim nesrečnim v domovini izkazati vse drugačen uspeh, kot ga pa v resnici izkazujejo.

Nekateri pravijo, da smo ameriški Slovenci postali trdosrčni. Ne! Slovenci nismo nikoli bili in tudi zdaj nismo trdosrčni. Res pa je, da smo v teh razburkanih dneh, ko skoraj vsi prav trdo delamo, v svojih prostih urah zelo komodni. Težko se pripravimo, da bi pisali in denar odposlali.

Očividno bo treba še drugače prijeti. Kako? Treba bo uvesti nabiranje prispevkov po hišah. Naj se dolobi čas za to obiskovanje hiš; naj bo čas naznanjen v naših listih nekoliko prej, tako da bodo naši ljudje lahko imeli prispevke pripravljene. To nabiranje po hišah bi se morda najuspešneje izvedlo, če bi se vrilo istočasno po vseh naših naseljih. Če bi sto tisoč ameriških Slovencev (blizu tri sto tisoč nas je) prispevalo vsak samo po deset dolarjev, bi imeli takoj en miljon dolarjev. Ta vsota bi predstavljala že znatno pomoč.

Torej, g. Rogelj, kaj če bi naši odbori nekoliko razmišljali o tem? Če poskusimo tudi v tem pravcu, sem overjen, da ne bomo dobiti slišali o "trdih slovenskih srcih." Jaz si vedno rad mislim o svojih rojakih, da so taki, kakršne nam opeva naš stari Bohinjec, Janez Mencinger:

Vesel ko jasna je planina,
ognjen ko naših brd so vina,
iskrenočist ko bistra Sava,
vsestanovit ko sklad Triglava;
mehak ko sveta lipa v vasi,
krepak ko stari hrast na Krasi,
in vrl ko Belšice jeklene —
tak bil, tak je in bo Slovenec.

Hvala Vam za ogromni trud, ki ga posvečate tej naši prepotrebni akciji! Bodite mi iskreno, priateljsko pozdravljeni.

Vaš vdani

Ivan Zorman.

P. S. — Prilagam nekaj malega za JPO, SS."

Priložena je bila poštna nakaznica v vsoti \$25.00. Hvala Vam prisrečna, g. Zorman, za denarni prispevek in prepričevalne besede, katere ste zapisali v Vašem pismu.

Slovenci in Slovenke v Ameriki! — Prav taki smo, kot nas je opisal naš slovenski pesnik v Ameriki. Upoštevajmo njegov nasvet! On pozna dušo svojega naroda ter tudi ve, kako se pride do srca tega naroda. Izpregovorite in podprite njegovo idejo, da se uresniči njegov načrt v vsaki slovenski naselbini v Ameriki.

Od sv. Vida

Zadnjo soboto in nedeljo so imela Skupna društva fare sv. Vida domačo v ravnem veselico. Udeležba je bila precej povoljnja in bi bila še boljša, da nam ni nagajalo hudočasno vreme, ki nam je posebno pokvarilo vso stvar v nedeljo večer.

Imeli smo precej pripravljenega, a ker se je vili dež, so se naši posetniki umaknili domov in nam pa je ostalo še precej raznega blaga, ki bi ga bilo sedaj treba še kako spraviti v denar. Zato pa smo se namenili, da nočoj nadaljujemo z vrtno veselico in sicer v dvorani šole sv. Vida; v dvorani pa zato, da nam vreme ne bo moglo do živega.

Vsi farani iz naše fare, posebno pa še tisti, ki se vam ni bilo mogoče udeležiti zadnjo soboto ali nedeljo, pridite nočoj v našo šolsko dvorano, kjer se bomo zopet malo razveselili, pa naj zunaj sijajo sonce ali ljeve dež, saj bomo pod streho. Kako sem že prej omenil, nam je ostalo še precej raznega blaga, kar je na vsak način potreba, da se spravi v denar in sicer za vsako ceno.

Prav lepa hvala vsem faranom, ki ste se tako velikodušno odzvali našemu klicu in ste nas obiskali zadnjo soboto in nedeljo večer, želim pa, da bi se tudi nočoj pokazali v kar največjem številu, da bomo tako skupno doprinesli svoj delež v korist naše fare. Le pridite in listke in "lumare" lahko prekrbite v vseh trgovinah pri nakupovanju blaga, ki je na razprodaji ali splošno. Glejte, da jih dobite zadost, da bo večja prilika na srečo.

Tekom tedna si te srečne listke in "lumare" lahko prekrbite v vseh trgovinah pri nakupovanju blaga, ki je na razprodaji ali splošno. Glejte, da vse kar je z našo faro v zvezzi. Za St. Mary's Baseball Team,

vedrila. Pričetek ob 7:30.

Na svidenje!

Louis Erste, predsednik.

Iz Zadružne fronte

Mi znamo Zadružni piknik cenit! Taka je beseda in sodobna vseh udeležencev naših piknikov zadnjih 10 let. Tako pri-

znanje ni zrastlo v slabu po-

strežbi, maloprida družbi, am-

pak iz delovanja, prizadevanja,

postrežbe in delavsko-prijatelj-

ska družba organiziranih slo-

venskih zadružarjev in simpa-

tičarjev.

Dober sandwich, čista vest — nam je kajpada k temu velikov pripravljeno. Torej, ako hočete imeti nedeljo polno dobrega užitka, rezervirajte si jo 12. julija za naš SNPJ farmo. Verjmite — da se bomo res dobro imeli! Ker je vse ustvarjeno na pare, kar lepo skupaj z družino, in uverite se da drži moj evangelij za v nedeljo.

Zadružna kuharica, to je krona! In ob zaključku boste z nami rekli: Daj ljudem vse in nič ne poberi.

Nihče ne bo mogel nam zameniti, da ni bil pravočasno obveščen, da ni bral. Nagrade bodo lepo oddane po starci šegi ob 7. uri, in to prav točno. Predsednik Panchur, glavni poslovodja Ižane in jaz bomo skrbeli, da "pridejo v prave roke." Dali jih bomo najsrcečnejšim!

Tekom tedna si te srečne listke in "lumare" lahko prekrbite v vseh trgovinah pri nakupovanju blaga, ki je na razprodaji ali splošno. Glejte, da jih dobite zadost, da bo večja prilika na srečo.

Pot je kar gor po Chardon Hill, route 6 do napisa S. N. P. Farm. Moje milje so bolj kratke, pa delam 17, eni delajo 15 iz Collinwooda. Po zraku ne vem, glejte pa, da pridete — do Heath Rd. in zavijte jo kar na desno. Tam, kjer bo igral Lovasovich's orkester, tam bomo mi — basta!

Direktorij Zadruge, Ženski odsek, Mladinska liga in njeni kugljači — vsi vas najvlijednejše vabijo za naklonjenost tekom razprodaje ta teden — vabijo vas na zaključitev tedna na svoj piknik, na SNPJ farmi v nedeljo, 12. julija.

Joseph A. Siskovich, tajnik.

"Zvonov" piknik

V nedeljo, 12. julija, priredi pevski društvo Zvon svoj letni piknik na prostorih Doma zgodnjih Slovencev, 6818 Denison Ave. Pevci prav pripravljajo vse svoje cenjene priatelje in znance od bliž in da leč, da posetite ta piknik.

Za vse posetnike bo v polni meri poskrbljen, da ne bo ničel trpel žeje ali lakote in tudi če bodo katerega srbele pete, bo pripravljena fina godba. Pa tudi petja in balincanja ne bo manjkalo, da bo vsak posetnik prav gotovo zadovoljen. S svojo navzočnostjo pa boste dali poguma pevcem za bodoče delovanje in da se bodo tako pevci kakor tudi pevke z večjim veseljem udeleževali pevskih vaj, ko bodo videli, da javnost upošteva njih trud.

Torej nikar ne zamudit omenjenega dne in pridite na piknik "Zvonarjev." Na plan omenjeni dan!

Član zborna.

Iz Collinwooda

Morda mislite, da nas je že to mrzlo vreme stisnilo. Ne, prav dobro se počitimo. Mislim naš 'Baseball Team.' Preteklo nedeljo so se naši fantje pograbili s samimi makaroni, ko se je poleg prahu je bil rezultat; naši 11. polenta 6. Prihodnjo nedeljo mislim, da bo pa zopet kaj takega, upam, da nam bo zopet sreča mila, da bo zmaga naša. Da se naši fantje tako dobro držijo, je pa velika zasluga naših dobrotnikov. Prav darilo je priletelo v obliki čeka za \$15 in to od Mr. Albert Grmek, ki je stanoval prej tukaj v naši bližini, sedaj pa stanuje precej oddaljen od nas, pozabil naših fantov pa vseeno.

V imenu naših fantov prav lepa hvala All. Teden po nej je naši posetniki imeli peske vaje pa Mr. Louis Ižane, naš Lojze kot ga kličemo mi, pride na peske vaje, poseže v žep in mi izroči \$15.00 točje je daroval naš direktorij Slovenske zadružne zveze za St. Mary's Baseball Team.

Fantje pri Zadruži, prav lepa vama hvala. Pomagali ste nam z lepo svoto, in tega vam

K. MAY: ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

Cornel so se zabilskale oči. Nič mu ni bilo ljubše, ko da bi merilu slegli ali pa vsaj podvihni zmedli hlače, — sneti bi mu morali vezi z nog in mu sami posuditi priliko za beg, da je je bil pogodnje najti ni mogel.

Brž je odgovoril:

"Dobro, moj bistroumni fan- ravnak! Prepričal se boš, kako se nagniš!"

Le to bi ra dvedel, kako naj

na rokama golo bedro, ko pa ste

počeli povili hlače z vrvjo! Sam

ne morem sneti vezi, ker nam zvezane roke. Se boš mo-

al že ti potruditi, če res želiš

deti tiste namišljene brazgo-

ste, pri-

telel, če

li, če

ali

DEDICATED TO THE YOUNG
AMERICAN SLOVENE

THE AMERICAN HOME

DEADLINE FOR ALL COPY
WEDNESDAY NIGHT

GIVE AND THINK!

By Louis Adamic

On April 13, 1941, German troops occupied approximately three-fourths of the Slovenian territory with a population of 800,000. The rest went under Italy.

Reports have it that the sufferings of Slovenians under the Italian rule is great, but it appears to be mild in comparison to what people of our blood are undergoing under the Germans. What is going on in Styria and Upper Carniola is nothing short of a deliberate plan of extermination.

Extermination is now progressing at a steady pace. If the war lasts another year or two the German plan will probably be fully achieved. This is something almost too horrible to contemplate. But we must think about it.

There are other things to think about in connection with Slovenia. Perhaps everybody will not be bodily killed before the end of the war. Some people have been exiled to Serbia, to Poland, to Ukraine, to Rumania, and God knows where else. Many women have been sent to Germany. Also children. Also able-bodied boys.

Some of these people will probably be alive when the war ends. They will want to come home. What will they come to? They will need help to sink their roots into the native soil again. It will take material help. Money. Seeds. Animals.

About half of the cattle have already been withdrawn from Slovenia. I hear that only one-third of the fields are under production this year. The reason for this is that there is no manure; there are no artificial fertilizers;

there were no seeds last spring. This situation will probably be worse next year. Still worse the years after that, should the war extend beyond 1943.

Who is going to help? I think it's going to be up to us here in America. We will have to give all the money we can. Some of us will have to return to the old country for a while or permanently, to help up.

I am writing this article in behalf of the Yugoslav Relief Committee of America, Slovene Section. Contribute if you have not done so already. If you have, send in another check or money order. The need will be great.

Give and think! Try to imagine what the situation will be in Slovenia when the war ends.

Note: Bro. J. N. Rogelj, Supreme Publicity Director of AFU, who is also the publicity director for the Slovene Section of the Yugoslav Relief Committee, asked Mr. Adamic to write the above article. Mr. Adamic also contributed \$100.00 to the Relief Committee.)

NORWOOD LIBRARY NEWS

There are free movies for the youngsters at Norwood Library every Wednesday morning, all through this summer! A grand program has been arranged for and set up by the Norwood Community Council—and all the children are invited.

Last Wednesday we had a policeman from the Cleveland Police Department come in and talk to us on Safety in traffic. He pointed out the need for special caution during vacation days when children play and run about the streets. He told us how dangerous it is to ride two on a bike.

There were also sound movies of wild-animal hunting with the pygmies in Africa. And an animated cartoon with all the goofy animals and silly songs was shown—but it was serious too, for it proved that what our friend the policeman said about Safety is certainly true, all the time.

We know that during July and August when vacation days are long and entertainment for the young folks is a problem, this series of good movies will be one of the most popular activities in our city. It will keep the children off the streets for a morning and it will provide them with fun and useful knowledge.

The movies are carefully chosen, and are guaranteed to please our audience. Most of them have been secured for our use through the special services of the Cleveland Public Library. There will also be some shown by Mr. Anton Grdina, from his own film collection.

And some Wednesday morning soon, don't be surprised if, when you come to the library to see a movie, you see a MAGICIAN! Yes, a real honest-to-goodness Magician who will perform tricks of magic for you. Also, if you are sure you are interested, tell your friends that one of these days we may have a Puppet Show for you.

Remember, on Wednesday mornings, from 10:30 until 11:30, you have a date to come to the Norwood Library to see a wonderful movie show FREE. So come one, come all, and bring your friends!

ST. VITUS

COMMUNION SUNDAY. MEETING TUESDAY

The quarterly Communion of the St. Vitus Holy Name Society will be held tomorrow morning at the 8:30 mass. The monthly meeting of the Society will be held this coming Tuesday, July 14th at 8:30 p. m. This meeting was postponed from last week because of the All Star Baseball game last Tuesday.

Parish News:

Private Andrew Sirc, son of Mrs. Agnes Sirc, 6603 Schaefer Ave., returned to his post at Camp Polk, La., last week, after a ten-day furlough, to learn that he had been promoted to the rank of Corporal on June 25th.

Mr. Sirc was an active member of the Holy Name Society, prior to his induction, having served as president of the organization some time ago.

Congratulations to the new Corporal. The parish is proud to hear that one of her sons has been promoted by Uncle Sam.

Baraga Glee Club

A word of thanks is due the Messrs. Albert Koporc, Allen Klingzett, Dan Postotnik and Lawrence Ogrinc, who appeared in national costumes at the Festival of Freedom on July 4th, along with members of the Glee Club. The former two were banner bearers in the Parade of Flags.

Please know, gentlemen, that we appreciate your kind co-operation. A feather in your hat, especially, Mr. Klingzett, for being an Irishman, and taking such pride and interest in Slovenc national affairs!

Any girls who are interested, may join the St. Vitus Sodals in making the Day of Recollection at Providence Heights, this Sunday, July 12. Please make your reservation in ad-

ARMY NEWS

for the Marguette Metal Products Co.; 1st Sgt. Lawrence "Curly," whose college training at Miami University was interrupted by induction in his third year.

Pvt. Henry

Present and accounted for

are the four Zupan brothers of Cleveland now in the services of the U. S. Army.

Reading, left to right, Pvt. Henry, prior to his induction, was a supervisor for the Western Electric Co.; 1st Sgt. John C., formerly a furniture buyer; Pvt. Sylvester Paul, accountant

1st Sgt. John

for the Marquette Metal Prod-

ucts Co.; 1st Sgt. Lawrence "Curly," whose college training at Miami University was interrupted by induction in his third year.

Pvt. Sylvester

for the Marquette Metal Prod-

ucts Co.; 1st Sgt. Lawrence "Curly," whose college training at Miami University was interrupted by induction in his third year.

1st Sgt. Lawrence

ter, recently inducted, is wait-

ing assignment, while Lawrence is with the Medical Corps.

BIRTHS

A baby boy was born to Mr. and

Mrs. Adolf Jalen at Women's Hospi-

tal. The paternal grandparents are

Mr. and Mrs. John Jalen and the ma-

ternal grandmother is Mrs. M. Gac-

nik, while Mrs. Mary Kraje of 41st St.

is a great-grandmother.

Mr. and Mrs. Albert Moro of 1066

E. 169 St. announce the birth of a

baby girl weighing 8 pounds and 6

ounces. The mother's maiden name

was Fay Bittencourt.

—

Vacationing

Miss Antoinette Kompare of 1000 E.

84 St., together with her friend, Miss

Agnes Schueler of Independence, O.

are leaving this weekend on the Mer-

cury for Detroit, Mich., where they

will board the S. S. Noronic for a lake

cruise. They expect to return the end

of next week.

Arrangements for the trip were

made through the office of Mr. August

Kollander.

—

ST. MARY'S NEWS

—————

Fionic:

Just three more weeks before Au-

gust 2, the date of our annual church

picnic. All you people that haven't

as yet looked at those tickets had better

do so mighty soon. If you decided to

purchase the book yourself it will

take most of that time to sign those

things but if you intend to sell them,

the sooner you get started the better.

\$1,000 in War Bonds various entertain-

ments, refreshments and a novel place

for the picnic.

Victory:

The boys turned in another victory.

11-7, last Sunday when they perform-

(Continued on page 3)

How Much Do We Know About Slovenia

BY DR. JAMES W. MALLY

(Continuation)

These king's representatives, of course, were not always graciously welcomed by the counts, especially if they were too exacting. Later the kings did not send out these representatives quite as regularly, because they did not care to irritate their counts.

The frontier, or border province, counts enjoyed a greater power because they were relegated to protect the country from invasion. They could hold their own courts and had full military powers. Most of these counts soon became quite rich.

The king was commander-in-chief of all his military forces. Charlemagne established a regular form of military duty. When there was need for defense, every subject was forced to serve. In peaceful times military expeditions were apportioned on the size of each estate.

Every free citizen and land owner had to serve at one time or another. The small land owners usually united and sent one man for every three "grunts" or "plugs" of land.

A "grunt" or "plug" of land was made up of 30 "orals." An "oral" of land was as much land as could be plowed up in one day with a pair of oxen. "Grunt" or "plug" was usually sufficient land for cultivation by one family. The Slovenes

even to this day refer to their estates as "grunts," and the owners are called "gruntars." A "grunt" could be divided into halves or quarters, and the owners designated as "poligruntars" (half-gruntar) and "četrigruntars" (quarter-gruntar).

The scheme of things as planned by Charlemagne should have kept the farmer a free man, did not things turn out otherwise. The king's officers were easy prey to bribery by the wealthy lords and land owners, who thus managed to get excused from compulsory military service. The burden, of course, was then necessarily shifted to the poorer people.

Things came to such a state, that this military service became compulsory to the poorer people, who in order to escape this duty, preferred to give such possessions as they had to the rich overlords and noblemen. They then became their vassals. This was the main factor why individual freedom in the poorer classes disappeared so soon, and the power and estates of the foreign noblemen grew to such great proportions.

(To be continued.)

NEWS FROM OUR BOYS IN THE ARMY

June 7, 1942

Dear Editor:

We are two soldiers from the neighborhood, namely Pfc. Marcel Marolt and Pfc. Joseph Fink, dropping a few lines to you know that we are all right and feeling fine.

Though we have traveled many thousands of miles from Cleveland, our home, we have not forgotten our beautiful city, nor have we forgotten our dear country which was so treacherously attacked. We sailed the two largest oceans and have seen many interesting things and experienced just as many, but for all these experiences, our thoughts and discussions often take us back to times we spent at home before we became nephews of Uncle Sam.

After many mysterious days at sea we reached our unknown destination of Melbourne, Australia. From Melbourne we traveled to Ballarat, Victoria, amidst cheers and the band playing, "The Yanks Are Coming." Here we were billeted in private homes for a short period of time. Once more we said goodbye and embarked for our final destination—the island of New Caledonia.

New Caledonia is a Free French possession in the Coral Sea. As we neared the island, our first impression was one of awe, mountains rising out of the sea exposing themselves to the tropical sun. One of the many interesting sites are the paper bark Eucalyptus trees and the odd vegetation thereabouts. The old proverb, "all that is gold does not glitter" seems to hold true here. For the mosquitoes are thicker than taxi-cabs in New York City. The lizards which are nonpoisonous, nevertheless give one quite an uncomfortable feeling when found in an open coat, when retiring and experiencing a good night's sleep.

The population of New Caledonia consists largely of Malaysian Blacks (the native islanders), the Javanese, originally from Java and government of the French Whites. All of them speak the French language.

The native islanders cling to their old customs and ideas and each village has a Chieftain presiding. The villages consist of a few native huts made of grass, mud and bark. This makes one think of something that fell out of a Martin Johnson Jungle story. The natives are keen hunters and fishermen. It is not unusual to see a native standing knee deep in water spearing fish with the use of a home-made spear. Their wardrobe seems to consist only of a piece of cloth about the waist. If it were not for nature, men and women would be hard to distinguish.

The island is well provided with citrus fruits, bananas and coconuts. If one had the native knack of climbing coconuts could easily be gotten. There being no monkeys on the island, we do the next best thing—knock 'em down with rocks.

Hope these few lines have enlightened the Slovenian people in Cleveland of our travels and whereabouts. As yet, we have not gone native, but that remains to be seen. We speak French like Brooklynites speak English.

Any response to this letter will be greatly appreciated for there is nothing that will enlighten the spirit of the lonely American soldier, so much as a letter from our friends at home and one from you will be cherished most of all.

There is something about our outfit that we belong to, and we hope it suits the best in the Union.

Address all mail to:
PFC Rudolph Marolt,
PFC Joseph Fink,
Co C' 754th Tank Battalion GHQ
Res. Task Force 6814-AA-C.
(Continued on page 3)

—————

ST. CHRISTINE NEWS

—————

In spring a young man's fancy turns toward love, but now it's summer, so I choose to write and let you know of what's going on out here. Well, we'll see, now.

Baseball:

Well, look at this, St. Christine's Wins!, but, perhaps you'll come to a different conclusion after you've read what's happened.

First the game was scheduled for 7 o'clock, and our opponents, Mt. Carmel showed up at 8:30. The game was called for five innings. It was the last half of the fourth inning and St. Christine's was winning, 7-3. The umpire wanted to call the game then, but he said we had to play five innings. It being too dark to see, Mt. Carmel got their other